

ANTWOORD

VAN GEDEPUTEERDE STATEN

OP VRAGEN VAN

A.H.K. van Viegen (Partij voor de Dieren)

(d.d. 25 september 2011)

Nummer

2551

Onderwerp

Verleende vergunning Natuurbeschermingswet voor gebruik glyfosaat

Aan de leden van Provinciale Staten

Toelichting vragensteller

Glyfosaat is een herbicide - een chemisch bestrijdingsmiddel - dat in verschillende onkruidbestrijdingsmiddelen zit. Herbiciden op basis van glyfosaat worden veel gebruikt voor onkruidbestrijding omdat het een 'niet selectief' middel is; het doodt namelijk alle planten! Glyfosaat is beter bekend onder één van de merknamen Roundup, Roundup Ready of Roundup Evolution van fabrikant Monsanto. Het is giftig voor mensen, dieren en het milieu. Uit wetenschappelijk onderzoek¹ is gebleken dat het ondermeer geboortefwijkingen, hormoonverstoringen, aantasting van de biodiversiteit en de dood van reptielen en amfibieën kan veroorzaken. En het is mogelijk kankerverwekkend. Daarnaast kan het middel een bedreiging vormen voor het oppervlaktewater dat wordt gebruikt als drinkwater.

Bescherming waterwingebieden

Op de website van de provincie Zuid-Holland staat vermeld:

"De waterwingebieden zijn de meest kwetsbare zones van de beschermingsgebieden. In deze zone is het beschermingsregime dan ook het strengst. Binnen waterwingebieden dient elk risico van verontreiniging te worden voorkomen; in deze gebieden zijn dan ook in principe alleen activiteiten toegestaan in het kader van de grondwaterwinning zelf. Indien men toch activiteiten in dit soort gebieden wil uitvoeren kan ont-heffing verleend worden. De provincie is in deze gebieden zeer terughoudend in het toestaan van nieuwe activiteiten in een waterwingebied, dit noemen wij ook wel het "stand still principe". De Duinen van Goeree en Kwade Hoek zijn een dergelijk waterwingebied."

*De fractie van de Partij voor de Dieren is gezien het bovenstaande zeer verontrust door de recentelijk door de provincie Zuid-Holland afgegeven vergunning (uw kenmerk PZH-2011-304621609) aan de Vereniging Natuurmonumenten voor herstelwerkzaamheden en het gebruik van glyfosaat in twee **Natura 2000-gebieden**: Voornes Duin en Duinen van Goeree & Kwade Hoek.*

---

¹ http://www.greenpeace.org/belgium/Global/belgium/report/2011/gmo_executive-summery_NL_roundup.pdf

Tevens is er op 15 september 2011 door de Tweede Kamer een motie² aangenomen van het GroenLinks-Kamerlid Grashoff om het gebruik van glyfosaat te verbieden.

1. *Kent u het persbericht "negatieve effecten van glyfosaat ernstig onderschat?"³*

Antwoord

Ja.

2. *Wat vindt u van het feit dat het gebruik van het giftige glyfosaat ernstige gezondheidsrisico's voor mens, dier en milieu veroorzaakt, zoals genoemd in de toelichting?*

Antwoord

Verschillende glyfosaat bevattende middelen zijn door het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Ctgb) toegelaten tot de Nederlandse markt. Hierbij is getoetst aan de toelatingsvoorwaarden zoals genoemd in artikel 28 van de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden. Hieronder vallen bijvoorbeeld de gevolgen van de toepassing van het middel voor planten, dieren en water.

Wij hebben begrip voor uw bezwaren en zijn van mening dat bij de toepassing van bestrijdingsmiddelen zorgvuldig te werk moet worden gegaan. Derhalve hebben wij in de vergunningprocedure het gebruik van glyfosaat zorgvuldig overwogen en aan beperkende voorschriften gebonden.

Een eventuele herbeoordeling van middelen die glyfosaat bevatten zal echter op initiatief en onder verantwoordelijkheid van de landelijke overheid moeten plaatsvinden.

3. *Wat vindt u van het feit dat het gebruik van glyfosaat het oppervlaktewater ernstig kan besmetten en waterorganismen kan vergiftigen? Welke gevaren ziet van het gebruik van dit middel voor de veiligheid van mensen en dieren in relatie tot de vergiftiging van het oppervlaktewater?*

Antwoord

Zie het antwoord op vraag 2.

4. *Wat is het beleid van de provincie Zuid-Holland omtrent het gebruik van glyfosaat?*

Antwoord

Glyfosaat is een wettelijk toegelaten middel en mag worden toegepast conform de wettelijke gebruiksvoorschriften zoals vastgesteld door het Ctgb. Zie hiervoor ook het antwoord op vraag 2.

5. *Bent u bekend met de aangenomen motie van GroenLinks?*

Antwoord

Ja.

---

² <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-32372-65.html>

³ <http://www.greenpeace.org/belgium/nl/pers/persberichten/glyfosaat-gevaarlijker-dan-gedacht/>

6. *Bent u bekend met het feit dat Monsanto al meerdere malen door de reclamecode commissie op de vingers is getikt in verband met het maken van misleidende reclame over de merknaam Roundup waarbij ten onrechte in de reclame de indruk werd gewekt dat het veilig is voor mens en dier en milieuvriendelijk terwijl het een wezenskenmerk van Roundup is om organismen te bestrijden?*

Antwoord

Ja.

7. *Waarom heeft u dan toch een vergunning ingevolge de Natuurbeschermingswet afgegeven voor het gebruik van het zeer schadelijke glyfosaat in een beschermd en zeer kwetsbaar natuurgebied als Voornes Duin, Duinen van Goeree en de Kwade Hoek?*

Antwoord

In het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 (Nbw 1998) hebben wij de activiteit in zijn totaliteit getoetst en beoordeeld. Voor deze beoordeling, is gelet op de bepalingen in de wet, van belang of sprake is van een verslechtering van de kwaliteit van natuurlijke habitats en de habitats van soorten en/of sprake is van een significante verstoring op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen.

De totale werkzaamheden beogen de oppervlakte van de habitattypen grijze duinen en vochtige duinvalleien te vergroten alsmede de kwaliteit van deze habitattypen te verbeteren. Zij dragen bij aan het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen voor Natura 2000-gebieden Voornes Duin en Duinen Goeree & Kwade Hoek. Het gebruik van glyfosaat, onder beperkende voorwaarden, is hierbij toegestaan. Het gebruik onder deze beperkende voorwaarden leidt niet tot een verslechtering van de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten danwel tot een significante verstoring van de soorten waarvoor desbetreffende Natura 2000-gebieden zijn aangewezen.

8. *Welke schadelijke gevolgen voor mensen kunnen volgens u optreden door het gebruik van glyfosaat in de genoemde gebieden?*

Antwoord

Bij gebruik conform het wettelijke gebruiksvoorschrift zijn wij van mening dat schadelijke gevolgen voor mensen zoveel mogelijk zijn beperkt. Wij hebben tevens een aantal extra voorschriften in de vergunning opgenomen ter bescherming van mensen.

9. *Welke schadelijke gevolgen zijn er volgens u voor (beschermd) dieren en planten door het gebruik van glyfosaat in de genoemde beschermde Natura 2000-gebieden?*

Antwoord

Bij gebruik conform het wettelijke gebruiksvoorschrift zijn wij van mening dat schadelijke gevolgen voor (beschermd) dieren en planten zoveel mogelijk zijn beperkt. Wij hebben een aantal extra voorschriften in de vergunning opgenomen ter bescherming van dieren en planten. Zo zal het middel zeer beperkt, selectief en zorgvuldig worden toegepast.

10. *Door de provincie wordt gesteld dat waterwingebieden behoren tot 'de meest kwetsbare zones van de beschermingsgebieden. Verder wordt door de provincie gesteld dat in het waterwingebied het beschermingsregime dan ook het strengst is en dat binnen die gebieden elk risico van verontreiniging voorkomen dient te worden. Hoe valt dit te rijmen met het toestaan van het gebruik van de zeer schadelijke stof glyfosaat?*

Antwoord

In het waterwingebied dat deels overlapt met het Natura 2000-gebied "Duinen Goeree & Kwade Hoek" zal geen glyfosaat toegepast worden. Natuurmonumenten heeft dit schriftelijk bevestigd. De vergunning in het kader van de Nbw 1998 zal hierop aangepast worden.

11. *Kunt u aangeven welke niet-giftige en minder giftige alternatieve (onkruid) bestrijdingsmiddelen beschikbaar zijn?*

Antwoord

Er zijn alternatieve middelen, zoals wegbranden en/of –borstelen van onkruid, maar voor de situatie waarvoor wij de betreffende vergunning hebben verleend, te weten het verwijderen van afgezaagde boomstobben binnen de betreffende Natura 2000-gebieden, zijn ons geen bevredigende alternatieve middelen bekend.

12. *Bent u het met onze fractie eens dat deze vergunning - gezien de ernstige risico's van gebruik voor mensen, dieren en het milieu - ingetrokken zou moeten worden? Zo ja, bent u bereid deze vergunning in te trekken? Zo ja, op welke termijn? Zo nee, waarom niet?*

Antwoord

Nee. Zie de antwoorden op vraag 7, 8 en 9.

13. *Zijn er nog meer lopende vergunningen met betrekking tot gebruik van glyfosaat? Zo ja, welke?*

Antwoord

Er zijn geen andere vigerende vergunningen voor het gebruik van glyfosaat.

14. *Wordt glyfosaat door (de diverse diensten van) de provincie Zuid-Holland gebruikt en zo ja, waar en in welke hoeveelheden? Bent u in dat geval te stoppen met het gebruik van glyfosaat?*

Antwoord

Bij het beheer van de beplanting, struiken en bomen, worden in beginsel geen chemische onkruidbestrijdingsmiddelen toegepast. Een uitzondering daarbij is de bestrijding van ziekten en plagen, zoals de eikenprocessierups en de iepenziekte, waarbij afhankelijk van de situatie ook gebruik gemaakt wordt van chemische middelen. Bij het beheer van verhardingen wordt het onkruid zoveel mogelijk mechanisch (vegen, borstelen en branden) verwijderd. Bij de aanleg van de verhardingen wordt steeds meer gebruik gemaakt van voegvrije constructies om te voorkomen dat er (on)kruid kan groeien. In sommige situaties wordt het onkruid met chemische middelen bestreden.

Het gaat dan om waarborgen van veiligheid en beperken van overlast. Daarbij wordt glyfosaat gebruikt. Er wordt geen registratie van de hoeveelheden bijgehouden. Zie ook onze beantwoording van de schriftelijke vragen van A.H.K. van Viegen over bijensterfte en gebruik bestrijdingsmiddelen door Provincie Zuid-Holland (nr. 2486).

15. *Welke andere bestrijdingsmiddelen worden door de provincie gebruikt?*

Antwoord

Zie het antwoord op vraag 14 en onze beantwoording van de schriftelijke vragen van A.H.K. van Viegen over bijensterfte en gebruik bestrijdingsmiddelen door Provincie Zuid-Holland (nr. 2486)

16. *Bent u bereid om in de toekomst geen vergunningen meer te geven voor het gebruik van glyfosaat vanwege de enorme schadelijke gevolgen voor mens, dier en milieu? Zo nee, waarom niet?*

Antwoord

Zolang glyfosaat wettelijk toegelaten is zullen wij per geval beoordelen of het middel kan worden gebruikt, gelet op de doelstellingen voor de betreffende Natura 2000-gebieden.

Den Haag, 7 november 2011

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
wnd. secretaris,

voorzitter,

M.M. van der Kraan

J. Franssen